

FOLKHÄLSOPOLICY FÖR BLEKINGE LÄN 2014-2018

Den gemensamma folkhälsopolicyn banar väg för ett samlat och kraftfullt folkhälsoarbete med målet att förbättra Blekingebornas hälsa och utjämna de skillnader i hälsa som råder mellan olika grupper.

Folkhälsopolicyns syfte är att:

- skapa grunder för en långsiktig länsamverkan inom folkhälsoområdet samt beskriva hur denna samverkan organiseras
- klargöra politisk prioritering och inriktning, utan att detaljstyra eller vara begränsande, för verksamhet och handlingsplaner hos kommuner, landsting, länsstyrelse och region
- klargöra aktörernas ansvar att arbeta inom prioriterade områden inom folkhälsan

Folkhälsopolicyn ska:

- utgöra en grund för planering och utformandet av lokala och regionala handlingsplaner, genomförande och uppföljning av länets folkhälsoarbete
- ge hälsoaspekterna möjlighet att vägas in i beslut på alla nivåer

STRATEGISKA OMRÅDEN

För perioden 2014-2018 ska följande fyra strategiska områden med tillhörande inriktningar ligga till grund för det länsgemensamma folkhälsoarbetet i Blekinge län. Strategiska områden och punkter har ingen inbördes prioritering.

Goda livsvillkor

För att skapa förutsättningar för goda livsvillkor för Blekinges invånare bör inriktningen vara:

- att motverka utanförskap och segregation
- att stärka arbetet mot diskriminering, oavsett diskrimineringsgrund
- att jämställdhetsintegrera verksamheter
- att arbeta för en hälsofrämjande hälso- och sjukvård som minskar skillnader i hälsa mellan olika grupper
- att stärka och utveckla barns och ungas möjlighet till delaktighet och inflytande
- att skapa fler arbetstillfällen, med särskilt fokus på unga och unga vuxna
- att utveckla ett generellt och långsiktigt föräldrastödsarbete
- att boende ges möjlighet till delaktighet och inflytande över utvecklingen av den egna närmiljön
- att i samhällsplaneringen verka för att goda livsvillkor skapas för att minimera störningar som påverkar människors hälsa, samt särskilt beakta att underlätta fysisk aktivitet, skapa säker infrastruktur och tillgång till grönområden samt att tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning förstärks
- att förbättra informationstillgängligheten med fokus på personer med funktionsnedsättning, äldre och personer med annat modersmål än svenska
- att förbättra samhällsorientering och hälsokommunikation inom ramen för integrationsarbetet
- att öka brukarinflytandet i vård och omsorg
- att öka kunskapen om och förbättra samverkan inom området våld i nära relationer
- att öka samverkan med idéburna sektorn för att möjliggöra delaktighet i samhället, med fokus på särskilt utsatta grupper

Åtgärder för att påverka såväl värderingar och attityder som beteenden i syfte att minska diskriminering behöver initieras och förstärkas. Högst betydelsefullt är att ungas möjlighet till arbete förbättras. Barns och ungas demokratiska deltagande och inflytande behöver förstärkas. Fler åtgärder för att förbättra förutsättningarna för deltagande, delaktighet och socialt stöd är av hög prioritet för såväl äldre som för personer med funktionsnedsättning. Dessutom behöver människor ges goda möjligheter att ta del av fysiska miljöer och samhällsinformation. Hälso- och sjukvården bör arbeta hälsofrämjande och för att minska socioekonomiska skillnader i hälsa.

Psykisk hälsa

För att skapa förutsättningar för en god psykisk hälsa i Blekinge bör inriktningen vara:

- att genom kunskapsspridning motverka stigmatiserande attityder gentemot människor med psykisk ohälsa
- att sprida kunskap om effektiva metoder för att stärka psykisk hälsa
- att prioritera insatser för att stärka den psykiska hälsan särskilt hos barn och unga samt hbtq-personer
- att utveckla stödet vid lindrig psykisk ohälsa som stress, oro, nedstämdhet och sömnsvårigheter
- att främja skolnärvaro
- att bygga strukturer för tidig upptäckt av barn/elever i behov av särskilt stöd
- att förebygga kränkande behandling mot barn och unga
- att underlätta ungas inträde på arbetsmarknaden
- att stötta föräldrar i föräldrarollen med särskilt fokus på samspel mellan barn och föräldrar
- att skapa förutsättningar för äldres sociala deltagande
- att öka kunskapen om våld i nära relationer för att bättre kunna identifiera och förebygga våldsutsatthet, samt att samordna och ta ansvar för insatser

Under det senaste decenniet har kunskapsbaserade metoder utvecklats för föräldrastöd och andra insatser som förebygger psykisk ohälsa. Det är viktigt att dessa kunskaper, som är av stor betydelse för barns och ungas hälsa, leder till praktisk handling. Åtgärder för att tidigt identifiera barn och elever som är i behov av särskilt stöd, för att kunna ge hjälp i ett så tidigt skede som möjligt är viktiga. Dessutom finns ett stort behov av att arbeta med attityder och beteenden för att minska kränkningar och stigmatisering.

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)

För att minska bruket och skadeverkningarna av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel i Blekinge bör inriktningen vara:

- att utveckla ett generellt och långsiktigt föräldrastödsarbete
- att stärka det tillgänglighetsbegränsande arbetet
- att utveckla arbetet med tobaksfria miljöer
- att tobaksavvänjning blir tillgänglig för alla som behöver stöd
- att bekämpa illegal alkoholhantering, framförallt med fokus på ungdomars tillgång till alkohol
- att ANDTS-förebyggande arbete integreras i förskolor, skolor och föreningsliv
- att upprätthålla och stärka allmänhetens stöd för en restriktiv narkotikapolitik med fokus på unga och unga vuxnas attityder
- att förstärka samverkan och öka kunskapen om dopning för att minska tillgången på och användningen av dopningspreparat
- att bedriva kunskapshöjande insatser kring spelberoende

För att begränsa bruket av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel är det framförallt viktigt att inrikta arbetet på normer och lagar, illegal verksamhet, tillgänglighet samt attityder och beteenden. Tillgänglighetsbegränsande åtgärder är centrala men behöver aktivt understödjas av insatser för att förändra attityder och beteenden.

Hälsofrämjande miljöer och levnadsvanor

För att skapa förutsättningar för hälsofrämjande miljöer och levnadsvanor i Blekinge bör inriktningen vara:

- att i samhällsplaneringen särskilt beakta grön- och naturområdets betydelse för friluftsliv, rörelse och rekreation
- att skapa infrastruktur som underlättar och förbättrar möjligheterna till aktiv transport och framkomlighet
- att förstärka det hälsofrämjande arbetet inom hälso- och sjukvård samt tandvård
- att genomföra kunskapshöjande insatser kring kost och fysisk aktivitet med särskilt fokus på barn, unga och deras familjer
- att förbättra barns och ungas möjligheter till rörelse i närmiljön
- att underlätta deltagande i föreningsidrott, med särskilt fokus på socioekonomiskt utsatta grupper
- att öka tillgång till mötesplatser för äldre som främjar fysisk aktivitet i närområdet
- att arbetet med Fysisk aktivitet på Recept (FaR) utvecklas ytterligare
- att tillhandahålla bra mat för äldre inom vård och omsorg
- att stimulera och underlätta för deltagande i kulturaktiviteter med särskilt fokus på socioekonomiskt svaga grupper

Det är viktigt att prioritera åtgärder som stärker det hälsofrämjande inslaget i de livsmiljöer där vi bor, arbetar och tillbringar större delen av vår fritid. Strukturella förutsättningar i livsmiljön behöver dock kombineras med informativa insatser för att påverka värderingar, attityder och beteenden i hälsofrämjande riktning.